

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 8.4.2009
COM(2009)162 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Construirea unui viitor durabil pentru acvacultură

Un nou impuls pentru strategia de dezvoltare durabilă a acvaculturii europene

{SEC(2009) 453}

{SEC(2009) 454}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Construirea unui viitor durabil pentru acvacultură

Un nou impuls pentru strategia de dezvoltare durabilă a acvaculturii europene

1. INTRODUCERE

Acvacultura modernă reprezintă o inovație majoră în domeniul producției de pește și de alimente de origine acvatică și a fost sectorul producției alimentare cu cea mai rapidă creștere, atingând o rată de creștere mondială medie de 6-8% pe an. Cu o producție globală de aproape 52 milioane tone în 2006, acvacultura mondială a crescut cu o treime de la începutul mileniului, stimulată fiind de creșterile spectaculare din Asia și America de Sud. Aceasta furnizează deja jumătate din oferta mondială de pește destinată consumului uman și are un potențial important de creștere suplimentară¹. Prin urmare, acvacultura va contribui în mod esențial la satisfacerea viitoarei cereri de pește. Totuși, dezvoltarea acvaculturii nu trebuie să submineze necesitatea reducerii și a eliminării la un moment dat a pescuitului excesiv al stocurilor din natură, pentru a se ajunge la o exploatare durabilă a oceanelor. Prin urmare, acvacultura oferă posibilități importante și generează provocări însemnate, în special în ceea ce privește durabilitatea ecologică a producției, precum și calitatea și siguranța produselor. Acvacultura este o activitate economică importantă în anumite zone costiere și continentale ale UE. Ea include creșterea peștilor, moluștelor și crustaceelor de apă sărată sau dulce, bazate pe diverse tipuri de sisteme de producție: deschise sau închise, extensive sau intensive, pe uscat, în lacuri sau în iazuri - alimentate de cursuri de apă sau chiar de pânza freatică - în apropierea țărmului sau în larg. Mai multe politici comunitare influențează această activitate, iar politica structurală care sprijină politica comună în domeniul pescuitului a contribuit în mod semnificativ la evoluția din Europa a acestui sector. În trecut o activitate artizanală la scară redusă, acvacultura a devenit o industrie de înaltă tehnologie cu activități comerciale complet integrate. În 2006, sectorul acvaculturii din UE-27 a produs aproximativ 1,3 milioane tone de pește, moluște și crustacee, care reprezintă o cifră de afaceri de aproximativ 3 miliarde EUR și generează aproximativ 65 000 de locuri de muncă. Cererea actuală de consum din UE se ridică la aproximativ 12 milioane de tone.

Strategia UE pentru o acvacultură durabilă² adoptată în 2002 a fixat orientările politicilor vizând promovarea creșterii acvaculturii. Șapte ani au trecut de atunci și un progres semnificativ a fost realizat în ceea ce privește durabilitatea mediului, siguranța și calitatea produselor din acvacultura europeană³. Și totuși, în aceeași perioadă, producția acvicolă globală din UE a stagnat, raportat la rata de creștere ridicată înregistrată în restul lumii.

¹ FAO: Situația acvaculturii mondiale, 2008 (exclusiv plantele acvatice).

² Comunicarea Comisiei privind o strategie de dezvoltare durabilă a acvaculturii europene – COM(2002)511.

³ În 2007, Comisia a evaluat progresul realizat și a lansat o consultare publică amplă și dezbateri cu părțile implicate cu privire la perspectivele de viitor ale sectorului acvaculturii în Europa. A se vedea http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/governance/consultations/consultation_100507_en.htm și http://ec.europa.eu/fisheries/meetings_events/events/archives/events_2007/conference_151107_en.htm

Într-un context marcat de tehnologii cu o evoluție rapidă și de provocări economice și ecologice persistente, este oportună realizarea unui bilanț al forțelor și slăbiciunilor sectorului acvicol din UE. Prezenta comunicare își propune să identifice și să abordeze cauzele acestei stagnări, cu scopul de a se asigura că Uniunea Europeană va juca în continuare un rol principal în acest sector strategic. Ea se va baza pe realizările strategiei pentru acvacultură din 2002 și pe noul impuls dat activităților marine de către politica maritimă integrată pentru Uniunea Europeană.

2. O VIZIUNE PENTRU VIITORUL ACVACULTURII DIN UE

2.1. Provocări actuale și perspective

Uniunea Europeană reprezintă una dintre cele mai mari piețe din lume pentru alimentele de origine acvatică, care depinde din ce în ce mai mult de importuri pentru a acoperi o cerere aflată în creștere. Ea beneficiază de un sector dinamic, de vârf, al cercetării și tehnologiilor, de echipamente și hrană pentru pești avansate, de întreprinzători calificați și formați, de întreprinderi inovatoare precum și de un cadru juridic solid de protecție a mediului și a sănătății publice. Cu toate acestea, provocările cu care se confruntă sectorul acvicol din UE sunt numeroase: de exemplu, acces limitat la spații și la autorizații; fragmentarea sectorului; acces limitat la capitalul inițial sau la împrumuturi pentru activități inovatoare într-un context riscant (caracterizat în special de schimbări constante ale situației economice și ale structurii schimburilor comerciale); presiune exercitată de importuri; medicamente și vaccinuri insuficiente. În plus, normele stricte ale Uniunii Europene, în special în ceea ce privește protecția mediului, generează constrângeri care afectează competitivitatea față de Asia sau America Latină.

Este necesar ca UE să investească în piața mondială, vânzându-și tehnologiile și know-how-ul pentru a contribui la soluționarea provocărilor privind durabilitatea și siguranța.

Sectorul acvaculturii este, în continuare, puțin cunoscut de autoritățile publice și de investitori. El se confruntă cu provocările unei societăți aflate în plină evoluție care concurează pentru spațiu și care este din ce în ce mai preocupată de durabilitatea ecologică a activităților agricole.

2.2. Construirea viitorului sectorului european al acvaculturii

Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură previzionează continuarea creșterii consumului mondial de alimente de origine marină. Această cerere nu poate fi satisfăcută în totalitate de peștele capturat în mediul natural. Chiar dacă stocurile din natură s-ar reface la niveluri care să asigure niveluri de randament maxim durabil, va fi necesar să se recurgă și la produsele acvaculturii pentru satisfacerea unei cereri în creștere rapidă. Pentru a satisface exigențele consumatorilor, UE trebuie să răspundă acestor provocări și să se pregătească pentru această cerere în creștere.

Viitorul sector al acvaculturii din UE va trebui să se afle într-o poziție de top în ceea ce privește dezvoltarea durabilă. Trebuie implementate măsurile adecvate pentru a asigura sectorului european un rol de lider în „revoluția albastră”, atât în ceea ce privește producția alimentelor de origine acvatică, tehnologia și inovarea, cât și referitor la elaborarea unor standarde și procese de certificare la nivelul UE și la nivel internațional. În scopul atingerii acestui obiectiv, prezenta comunicare își propune să contribuie la crearea condițiilor propice unui sector acvicol rentabil, durabil și competitiv. Sectorul trebuie să poată acoperi întregul

lanț de aprovizionare, inclusiv produsele cu valoare ridicată și cele inovatoare care să răspundă nevoilor consumatorilor din interiorul și din afara UE, precum și producția de echipamente de calitate destinate întreprinderilor acvicole.

Producția de alimente și echipamente acvicole trebuie să se bazeze pe cercetarea și tehnologiile cele mai avansate. UE trebuie să mențină cercetarea și tehnologiile la un nivel ridicat pentru a rămâne în avangardă în acest domeniu strategic și a ameliora competitivitatea sectorului acvaculturii încurajându-l să se dezvolte și să utilizeze în mod neîntrerupt tehnologii și metode de management inovatoare. Cercetarea și tehnologiile avansate trebuie, de asemenea, să contribuie la durabilitatea ecologică a sectorului acvaculturii. Aceasta ar permite unui anumit număr de întreprinderi acvicole din UE și sectorului asociat care le furnizează tehnologia să investească în străinătate.

Condițiile pieței vor determina modul în care sectorul va contribui la furnizarea de produse alimentare de origine acvatică sănătoase și sigure, conducând în același timp la diminuarea dependenței Uniunii Europene de importuri. Este necesar ca producătorii Uniunii Europene să își poziționeze produsele pe piață drept produse de mare valoare, pe baza performanțelor ecologice, a standardelor de sănătate ridicate și a trasabilității și să continue să își dezvolte piețele în interiorul și în afara UE. În acest sens, sistemele voluntare de etichetare și de certificare compatibile cu prevederile OMC pot consolida încrederea consumatorilor și ameliora poziția produselor acvicole care respectă standarde riguroase de calitate.

Cu ajutorul cercetării și tehnologiilor avansate, acvacultura trebuie să fie un sector care să respecte mediul înconjurător. Durabilitatea mediului reprezintă o necesitate iar consumatorii își doresc, la rândul lor, din ce în ce mai mult să fie asigurați că obținerea și transportul produselor acvicole integrează pe deplin exigențele ridicate în materie de mediu. Aplicarea unor standarde riguroase va conduce și la ameliorarea imaginii sectorului acvaculturii, facilitându-i accesul pe piațe.

O serie de provocări importante care limitează dezvoltarea acvaculturii europene sunt legate în mod direct de politicile și acțiunile întreprinse la nivel național sau regional. Autoritățile publice trebuie, prin urmare, să stabilească un cadru potrivit pentru ca această viziune să devină realitate și să contribuie la eliminarea blocajelor din legislațiile naționale. Pentru a permite sectorului să își dezvolte potențialul, este necesar ca acest cadru să fie previzibil, coerent și eficient.

Prin urmare, strategia propusă nu poate da rezultate decât dacă viziunea și obiectivele sale sunt sprijinite din plin de către toți și sunt consolidate și transmise de autoritățile publice la nivel național și regional.

3. PROMOVAREA COMPETITIVITĂȚII PRODUCȚIEI ACVICOLE DIN UE

Pentru ca această viziune referitoare la acvacultura europeană să se concretizeze, este necesar ca UE să promoveze un sector al acvaculturii (inclusiv producătorii de echipament și tehnologii) caracterizat de competitivitate și diversitate, susținut de cercetarea și tehnologiile cele mai avansate, care să acopere întregul lanț de aprovizionare și să satisfacă exigențele consumatorilor într-un mod durabil. Necesitățile prioritare legate de dezvoltarea durabilă a acvaculturii vor fi evaluate și în cadrul reformei politicii comune din domeniul pescuitului și al cadrului financiar viitor al acesteia. În acest context, Comisia va analiza, în special, stabilirea unor posibilități specifice de finanțare pentru măsurile care depășesc cadrul național.

3.1. Cercetare și dezvoltare tehnologică

UE a adus o contribuție financiară esențială cercetării și dezvoltării tehnologice a acvaculturii. Proiectelor de cercetare pentru acvacultură li s-au atribuit 98 milioane EUR în temeiul celui de-al 6-lea program-cadru de cercetare, dintre care 32 milioane EUR pentru IMM-uri. Este esențială continuarea și intensificarea acestui sprijin.

Dezvoltarea durabilă a acvaculturii trebuie să fie sprijinită de excelența în domeniul cercetării și inovării. Liderii sectorului au lansat de curând o inițiativă care vizează instituirea unei Platforme europene de tehnologii și inovare în acvacultură (EATIP), cu scopul de a permite acvaculturii europene să își mențină rolul de prim plan la nivel mondial, de a elabora o viziune strategică și de a defini priorități pentru acest sector în ceea ce privește cercetarea și dezvoltarea tehnologică. Inovațiile tehnologice din sistemele crescătoriilor s-au dovedit a fi mijloace eficiente de reducere a impactului sectorului acvaculturii asupra mediului.

Este esențială continuarea sprijinirii excelenței în materie de cercetare și dezvoltare tehnologică privind acvacultura, promovarea inițiativelor private în acest domeniu și extinderea posibilităților de finanțare de care beneficiază. Cercetarea finanțată de sectorul public poate avea rolul de pârghie față de cercetarea și dezvoltarea privată și ar trebui să se concentreze în special asupra unor priorități precum acțiunile care nu pot fi finanțate în totalitate de IMM-uri sau cele în investițiile care comportă riscuri ridicate. În acest context, ar trebui stabilite și sinergiile cu activitățile maritime (de exemplu, acvacultura desfășurată în larg).

Comisia:

- își va continua eforturile referitoare la cercetarea și dezvoltarea privind acvacultura și va aloca un buget UE suficient proiectelor de acvacultură în vederea continuării dezvoltării bazei de cunoștințe necesare practicilor de acvacultură durabile și competitive. Aceasta va studia, de asemenea, moduri de utilizare mai eficiente a instrumentelor existente la nivel european. În paralel, statele membre și sectorul acvaculturii sunt invitate să își sporească investițiile în cercetarea din domeniul acvaculturii, în cadrul Spațiului european de cercetare;
- va promova optimizarea și dezvoltarea infrastructurilor cheie de cercetare și va consolida rețelele și integrarea în rețele științifice mai vaste pentru a răspunde provocărilor mondiale precum adaptarea la schimbările climatice, în contextul noii politici maritime și a agendei sale strategice de dezvoltare⁴;
- invită statele membre să recunoască importanța formelor extensive și tradiționale ale acvaculturii și să studieze posibilitățile de dezvoltare a producției în locațiile și cu instalațiile existente.

De asemenea, o asigurare adecvată care să acopere riscurile legate de stocuri și/sau tehnologii poate avea un rol semnificativ în sprijinirea dezvoltării sectorului acvaculturii, în special a proiectelor inovatoare pentru care impactul pierderilor poate fi considerabil. Prin urmare, Comisia va analiza impactul proiectelor și va examina dacă este oportună sau nu adaptarea actualelor orientări pentru examinarea ajutoarelor de stat pentru pescuit și acvacultură.

⁴ Comunicarea Comisiei: „O strategie europeană de cercetare marină și maritimă” - COM(2008)534.

3.2. Condiții egale de concurență în ceea ce privește spațiul disponibil

Creșterea concurenței pentru spațiul disponibil reprezintă o provocare majoră pentru dezvoltarea viitoare sau chiar pentru menținerea tuturor formelor de acvacultură costieră, precum și a pisciculturii de apă dulce.

Alegerea zonei este crucială, iar planificarea spațială deține un rol esențial în furnizarea orientărilor și a datelor fiabile pentru locația unei activități economice, oferind investitorilor certitudine, evitând conflictele și stabilind sinergii între activități și medii, obiectivul final rămânând dezvoltarea durabilă.

Comisia:

- va continua inițiativele în favoarea dezvoltării amenajării spațiului maritim și a gestionării integrate a zonelor de coastă, astfel cum sunt identificate în cadrul noii politici maritime a UE⁵;
- invită toate statele membre să dezvolte sisteme de amenajare a spațiului maritim, în care importanța strategică a acvaculturii să fie pe deplin recunoscută. În acest context, Comisia va examina, în cadrul pregătirii următoarei reforme a politicii comune în domeniul pescuitului, posibilitatea consolidării legăturilor dintre instrumentele financiare comunitare și problema accesului la spațiul pentru activități maritime, inclusiv acvacultură;
- invită statele membre să asigure integrarea deplină a nevoilor și valorilor acvaculturii de apă dulce în amenajarea teritoriului terestru.

3.3. A se permite întreprinderilor acvicole să facă față cererilor pieței

Sectorul acvicol din UE trebuie să fie capabil să răspundă cererilor consumatorilor, să se adapteze exigențelor schimbătoare ale pieței și să poată interacționa dintr-o poziție de egalitate cu ceilalți actori ai lanțului de comercializare⁶. Comisia va revizui, în 2009, politica de piață privind produsele pescărești și acvicole și:

- va evalua și va aborda, în cadrul viitoarei reforme a politicii de piață privind produsele pescărești și acvicole, nevoile sectorului acvicol, în special în ceea ce privește organizațiile de producători, raporturile interprofesionale, informarea consumatorilor și instrumentele de comercializare precum etichetarea produselor alimentare de origine acvatică;
- va continua să lucreze cu statele membre, Parlamentul European și părțile implicate, pentru a elabora și promova standarde (în special cu privire la acvacultura ecologică sau la sistemele de etichetare ecologică);
- își va continua cooperarea internațională privind etichetarea și certificarea, în special cu FAO.

⁵ COM(2007)575 și COM(2008) 791 „Foaie de parcurs privind amenajarea spațiului maritim Realizarea principiilor comune în UE”.

⁶ Proiectul „Consensus” furnizează un exemplu de urmat în ceea ce privește ameliorarea dialogului dintre partenerii lanțului de comercializare.

3.4. Dimensiunea internațională

O industrie inovatoare oferă, în același timp, sectoarelor asociate (de exemplu, sectoarele care produc echipamente, hrană pentru pești sau cele care au ca obiect sănătatea animalelor) posibilitatea de a se extinde și de a-și exporta know-how-ul în alte părți ale lumii.

În acest context, Comisia:

- va studia posibilitatea stabilirii unei baze pentru promovarea dezvoltării acvaculturii în țările terțe și pentru creșterea oportunităților de afaceri pentru întreprinderile acvicole din UE, în cadrul dimensiunii externe a politicii comune din domeniul pescuitului;
- va dezvolta, în cadrul noului său plan de acțiune privind sănătatea animalelor, o strategie de export la nivel comunitar, pentru a consolida rolul Comunității în negocierea condițiilor de export legate de aspecte privind sănătatea animalelor;
- va continua să promoveze necesitatea dezvoltării acvaculturii în mod durabil la nivel internațional, în scopul de a ameliora bilanțul ecologic al anumitor practici actuale și de a ameliora condițiile de concurență echitabile din acest sector la nivel mondial.

4. CREAREA CONDIȚIILOR PENTRU O CREȘTERE DURABILĂ A ACVACULTURII

Comunitatea va asigura o dezvoltare a sectorului acvicol din UE care să fie compatibilă cu un nivel ridicat de protecție a mediului natural. Tot în acest sens, produsele alimentare de origine acvatică fabricate sau importate în UE vor trebui să respecte standarde ridicate de protecție a sănătății și siguranței consumatorilor. Este necesară și urmărirea, de către Comunitate, a obiectivelor privind un nivel ridicat de protecție a sănătății și a calității vieții animalelor acvatice din crescătorii.

4.1. Asigurarea compatibilității dintre acvacultură și mediu

4.1.1. O acvacultură care respectă mediul

Uniunea Europeană s-a angajat să respecte un nivel ridicat de protecție a mediului și legislația comunitară se bazează pe principiul precauției. Sunt deja disponibile tehnologii de curățare a apei prin înlăturarea deșeurilor și contaminanților, fiind de asemenea probabilă dezvoltarea considerabilă, în următorii ani, a noilor tehnologii pentru scăderea efluenților. Respectarea legislației comunitare în domeniul apei este, de asemenea, crucială pentru asigurarea calității apei necesare pentru producerea unor alimente de calitate și sigure.

Comisia:

- va continua să insiste, în politicile și acțiunile sale, asupra importanței unei dezvoltări durabile din punct de vedere ecologic a acvaculturii;
- va continua monitorizarea evoluției aspectului privind peștii scăpați și, dacă este necesar, va evalua valoarea adăugată a unei eventuale acțiuni la nivel comunitar.

4.1.2. Un mediu înconjurător care respectă acvacultura

Acvacultura are nevoie de apă de cea mai ridicată calitate pentru a garanta sănătatea

animalelor acvatice și produse sigure, de înaltă calitate.

Primele planuri de gestionare a bazinelor hidrografice elaborate de statele membre în temeiul Directivei-cadru privind apa (DCA)⁷ trebuie să mențină, cel puțin, actualul nivel de protecție a zonelor pentru creșterea moluștelor, care este prevăzut de directiva privind calitatea apelor conchilicole⁸. Comisia estimează, de asemenea, că prima actualizare a acestor planuri de gestionare a bazinelor hidrografice prevăzută în 2015 ar trebui să mențină, cel puțin, același nivel de protecție, iar zonele nou desemnate pentru creșterea moluștelor ar trebui să fie desemnate drept zone protejate în temeiul DCA. Existența unor regimuri de reglementare diferite pentru vechile și noile zone de conchiliocultură nu ar fi acceptabilă.

În acest context, Comisia:

- se va sigura că statele membre garantează un nivel adecvat de protecție apelor destinate conchilioculturii în cadrul primelor planuri de gestionare a bazinelor hidrografice elaborate în temeiul Directivei-cadru privind apa;
- va ameliora informațiile destinate autorităților naționale competente și sectorului, în vederea asigurării unei bune implementări a DCA și a Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin⁹ în ceea ce privește activitățile acvicole, inclusiv elaborarea unor linii directoare pentru aplicarea directivei-cadru privind apa zonelor de conchiliocultură;
- va evalua necesitatea completării cadrului juridic al UE privind protecția apei, având în vedere abrogarea directivei privind calitatea apelor conchilicole.

4.2. Construirea unui sector acvicol de înaltă performanță

Condiții ideale de creștere, o sănătate bună și o hrană adecvată care să corespundă nevoilor fiziologice ale animalelor acvatice din crescătorii sunt elemente esențiale pentru o creștere și o producție optimă. Garantarea calității vieții peștilor din crescătorii contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea imaginii sectorului acvaculturii.

4.2.1. Garantarea sănătății animalelor

Cadrul legislativ din UE cu privire la sănătatea animalelor acvatice și la prevenirea și controlul anumitor boli ale acestora a fost revizuit în 2006. Comisia va garanta o implementare deplină a Directivei 2006/88/CE și se va asigura că nevoile animalelor acvatice în termeni de sănătate sunt pe deplin luate în considerare în noua strategie privind sănătatea animalelor și în planul său de acțiune privind punerea în aplicare¹⁰. În acest context, Comisia:

- va evalua și va revizui, eventual, până în 2011, lista celor mai importante boli ale animalelor acvatice¹¹;

⁷ Directiva 2000/60/CE.

⁸ Directiva 2006/113/CE.

⁹ Directiva 2008/56/CE.

¹⁰ COM(2008)545.

¹¹ În acest sens, Comisia a suprimat deja viremia de primăvară a crapului de pe lista bolilor care figurează în Directiva 2006/88/CE.

- va revizui, în 2009, prevederile actuale privind garanțiile suplimentare impuse la nivel de stat membru pentru unele boli, pentru a se asigura că aceste măsuri nu constituie obstacole nejustificate, menținând în același timp un nivel ridicat de protecție a sănătății animalelor;
- Va evalua instrumentele financiare disponibile în acest moment pentru sprijinirea măsurilor privind sănătatea animalelor acvatice (în special în ceea ce privește promovarea măsurilor de biosecuritate la nivelul exploatației și a formării corespunzătoare). Această evaluare va fi integrată în reforma politicii comune din domeniul pescuitului și în cadrul financiar aferent acesteia.

4.2.2. *Garantarea calității vieții animalelor*

Calitatea vieții animalelor preocupă utilizatorii, factorii de decizie politică și producătorii. Pe lângă dimensiunea sa etică, calitatea vieții animalelor pare a fi un criteriu important de selecție aplicat de consumatori.

Baza științifică pentru calitatea vieții peștilor este mult mai puțin avansată decât cea pentru animalele din crescătoriile terestre. Prin urmare, în conformitate cu planul de acțiune privind calitatea vieții animalelor¹², Comisia:

- va solicita avize privind calitatea vieții peștilor în funcție de specie și va promova în forurile internaționale (în special Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor) necesitatea unei abordări în funcție de specie;
- va lansa, în următorii doi ani, o evaluare a calității vieții peștilor din acvacultură, în vederea examinării eventualelor măsuri legislative și non-legislative. De asemenea, Comisia intenționează să revizuiască prevederile actuale din regulamentul privind transportul animalelor¹³, care se aplică în prezent tuturor vertebratelor și care nu este adaptat animalelor acvatice;
- va încuraja inițiativele private care vizează garantarea calității vieții peștilor din crescătorii.

4.2.3. *Luarea în considerare a nevoii de a dispune de medicamente veterinare*

Bolile peștilor reprezintă o problemă care ține atât de sănătatea animalelor, cât și de calitatea vieții acestora. Este, prin urmare, de o importanță majoră autorizarea unei utilizări controlate și prudente a medicamentelor pe animalele din crescătorii. Disponibilitatea redusă a medicamentelor pentru uz veterinar autorizate, care să trateze problemele de sănătate, rămâne, însă, una dintre problemele principale ale sectorului acvaculturii.

Comisia:

- va încuraja statele membre și părțile implicate să implementeze recomandările cuprinse în raportul din 2007¹⁴ al grupului de lucru privind disponibilitatea și va participa la evaluările periodice propuse ale situației;

¹² COM(2006)13.

¹³ Regulamentul (CE) nr. 1/2005 al Consiliului privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe.

¹⁴ <http://www.hma.eu/203.html>
http://www.hma.eu/uploads/media/TF_Report_Availability_Vet_Medicines.pdf

- va contribui la ameliorarea schimburilor de informații dintre autoritățile competente și diverșii operatori din domeniul sănătății peștilor, în special prin organizarea unor reuniuni între experți și părțile implicate.

4.2.4. Asigurarea hranei de înaltă calitate pentru pești și a durabilității acesteia

Dezvoltarea acvaculturii depinde în mod esențial de accesul la o hrană pentru pești ușor de obținut și la prețuri abordabile. Principalele specii de acvacultură căutate pe piața europeană sunt specii carnivore, iar hrănirea lor depinde încă destul de mult de disponibilitatea făinii și uleiului de pește. Dependența sectorului de făina și de uleiul de pește ca principale componente ale hranei peștilor ar putea spori îngrijorările cu privire la durabilitatea sa economică și ecologică. Pe de o parte, producția de făină și ulei de pește satisface cu dificultate cererea în creștere, împingând prețurile în sus. Pe de altă parte, utilizarea făinii și a uleiului de pește din activitățile industriale de pescuit ar putea compromite durabilitatea sectorului și afecta imaginea sa. În același timp, diverse aspecte trebuie luate în considerare atunci când se caută soluțiile alternative potrivite, de la protecția consumatorilor la calitatea vieții animalelor. În elaborarea normelor și standardelor comunitare pentru hrana peștilor trebuie atins un echilibru subtil între beneficiile generate de o protecție ridicată a consumatorilor și constrângerile care apasă asupra competitivității sectorului.

În cadrul politicii sale care vizează un nivel foarte înalt de protecție a consumatorilor, Comisia va contribui la favorizarea acvaculturii europene prin ameliorarea reglementării europene privind hrana animalelor, mai exact prin:

- creșterea disponibilității aditivilor necesari pentru hrana peștilor, în special pe baza liniilor directe privind procedurile suplă de autorizare a aditivilor din hrana pentru animale, adoptate în mai 2008;
- garantarea adoptării propunerii sale de regulament revizuit privind subprodusele de origine animală¹⁵, pentru ca animalele acvatice să poată primi hrană având la bază animale acvatice, evitând, însă, hrănirea unei specii de pești cu alimente provenind de la aceeași specie.

4.3. Garantarea protecției sănătății consumatorilor și recunoașterea beneficiilor pe care le au alimentele de origine acvatică pentru sănătate

Pentru a garanta un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, autoritățile competente trebuie să ia măsuri preventive și să impună anumite cerințe pentru a asigura calitatea și siguranța alimentelor, dar să stabilească și o supraveghere comercială sau interdicții de piață atunci când este necesar. Acest lucru necesită o identificare riguroasă a riscurilor în cauză, bazată pe elemente științifice, precum și condiții echitabile de concurență. Comisia:

- va continua să se asigure că produsele alimentare de origine acvatică sunt sigure pentru consumatori, atât în ceea ce privește produsele fabricate în Comunitate, cât și cele importate din țări terțe;
- va menține instrumentele de reglementare la un nivel conform cu noile cunoștințe privind siguranța alimentară, în scopul abordării riscurilor respective în modul cel mai adecvat. În

¹⁵ COM(2008) 345.

acest context, Comisia va reexamina situația biotoxinelor pe baza revizuirii biotoxinelor marine așteptată de la Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) pe la jumătatea anului 2009;

- va continua să își bazeze acțiunile pe știință și pe principiul precauției. De asemenea, Comisia va evalua și va lua în considerare și beneficiile consumului de alimente de origine acvatică pentru sănătate.

5. AMELIORAREA IMAGINII ȘI A GUVERNANȚEI SECTORULUI

Este necesar ca acvacultura europeană să beneficieze de un cadru de guvernare ameliorat. Este, de asemenea, importantă ameliorarea imaginii acvaculturii în scopul creării unor condiții de concurență echitabile la nivel al UE, care să conducă la o dezvoltare durabilă a acvaculturii. Consultarea părților implicate este importantă pentru creșterea vizibilității întreprinderilor acvicole. Totuși, rolul principal în ceea ce privește proiectarea dezvoltării acvaculturii pe teritoriul lor le revine autorităților .

5.1. O mai bună implementare a legislației comunitare

O mai bună implementare a legislației comunitare de către statele membre ar trebui să asigure condiții de egalitate pentru operatorii economici în fața deciziilor care afectează dezvoltarea acvaculturii.

Comisia va contribui, la rândul său, la acest obiectiv și:

- va elabora documente de orientare și va organiza ateliere cu părțile implicate și cu autoritățile naționale, pentru a transmite cunoștințele privind principalele sale instrumente de politică din domeniul mediului și pentru a facilita implementarea acestora. În acest context, se va acorda prioritate documentelor de orientare privind activitățile de acvacultură și Natura 2000;
- se va asigura că statele membre implementează în mod corect legislația europeană privind sănătatea animalelor și protecția consumatorilor și va furniza orientări complementare dacă este nevoie. Comisia va continua să efectueze inspecții și audituri la fața locului și să se asigure că țările terțe respectă cerințe cel puțin echivalente cu cele prevăzute de legislația comunitară. Comisia se va concentra în mod special asupra implementării corecte de către toate statele membre a testelor de depistare a biotoxinelor marine din moluște și a noii directive privind politica în domeniul sănătății și controlul bolilor animalelor acvatice.

5.2. Reducerea sarcinii administrative

Reducerea sarcinii administrative, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii, este esențială pentru favorizarea dezvoltării.

Comisia:

- va continua să avanseze în ceea ce privește politica sa de simplificare a mediului legislativ și reducerea sarcinii administrative la nivelul UE;

- invită statele membre să ia măsuri pentru facilitarea dezvoltării întreprinderilor și pentru reducerea sarcinii administrative generate de prevederile naționale, în special prin simplificarea procedurilor de acordare a licențelor pentru acvacultură.

5.3. Garantarea unei participări oportune a părților implicate și a unei informări adecvate a publicului

Consultarea extinsă și adecvată este necesară pentru o mai bună reglementare și guvernare, pentru care Comisia s-a angajat pe deplin. Sectorul acvaculturii și autoritățile publice trebuie să furnizeze informații care să asigure transparența pentru a ameliora imaginea sectorului.

Comisia:

- va evalua necesitatea revizuirii și ameliorării a imaginii sectorului acvicol, precum și posibilitățile de consolidare a rolului deținut de reprezentanții acvaculturii;
- va crea un forum pentru dialogul între EATIP (Platforma europeană de tehnologii și inovare în acvacultură), Comisie și managerii programelor de cercetare din statele membre, în vederea facilitării programării activităților de cercetare la nivel comunitar și național;
- invită statele membre să sprijine inițiativele proactive ale sectorului acvicol de informare a publicului, în special prin utilizarea posibilităților oferite de Fondul European pentru Pescuit.

5.4. Garantarea unei monitorizări adecvate a sectorului acvaculturii

Politicile publice trebuie să se bazeze pe indicatori fiabili. Până de curând, statisticile europene oficiale privind acvacultura acopereau un domeniu restrâns. În acest context, Comisia:

- va monitoriza progresul și evoluția sectorului, în special prin intermediul noului regulament privind statisticile¹⁶ și a noului cadru de colectare a datelor;
- va participa în mod activ pe plan internațional (în special cu FAO) în vederea dezvoltării și colectării indicatorilor globali și armonizați pentru acest sector în creștere;
- își va extinde baza de informații privind prețurile pieței. Comisia va institui măsurile necesare pentru stabilirea unui sistem de monitorizare a prețurilor produselor pescărești și acvicole de la un capăt la altul al lanțului de comercializare.

6. CONCLUZIE

Evoluția mondială și importanța strategică a acvaculturii pentru securitatea alimentară contribuie la conturarea unui viitor promițător al acestui sector.

În UE, acvacultura a devenit un sector dinamic și modern, care furnizează produse sigure, de mare calitate și valoare și care și-a dezvoltat, de asemenea, mijloacele de a fi durabil din punct de vedere ecologic. Dar acest sector se confruntă și cu o serie de provocări. Această strategie

¹⁶ Regulamentul (CE) nr. 762/2008.

ar trebui să genereze potențialul ideal de creștere al sectorului acvicol din UE, având în vedere atât avantajele sale, cât și constrângerile.

Prezenta Comunicare își propune să crească gradul de sensibilizare al factorilor de decizie politică și al organismelor publice cu privire la importanța acvaculturii în Uniunea Europeană. Această strategie își propune, de asemenea, să furnizeze atât părților implicate, cât și administrațiilor o încadrare și o orientare comunitară, în vederea asigurării coerenței și clarității în procesul de elaborare a politicilor necesare pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii europene. Este necesară transformarea în oportunități a provocărilor cu care se confruntă acvacultura din UE.

Pentru realizarea acestor obiective ambițioase, toate sectoarele, private și publice, vor trebui să se angajeze pentru viitorul sectorului european al acvaculturii.

În consecință, Comisia invită Parlamentul, Consiliul și toate părțile implicate să sprijine această strategie pentru acvacultura europeană și să stabilească parteneriate între autoritățile publice și părțile interesate la nivel al UE, național sau local, în scopul deblocării potențialului de dezvoltare a acvaculturii europene, asigurând, în același timp, durabilitatea mediului și standardele de sănătate cele mai ridicate.